
КИЯШКО О.В.

старший викладач, кафедра
ділової іноземної мови
та міжнародної комунікації,
Національний університет
харчових технологій,
м. Київ, Україна

РОЛЬ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Процес навчання завжди потребує змін та вдосконалень. Освіта є тим процесом, який намагається використовувати найкращі технології та засоби для досягнення мети. Соціальні мережі стали невід'ємною частиною чи складовою сучасного суспільства, тому саме зараз викладачі та науковці намагаються скористатися їх перевагами та можливостями.

Ключові слова: інформаційні технології, соціальні мережі, доступність, нові можливості, навчання.

Процесс обучения всегда требует изменений и улучшений. Образование является тем процессом, который старается использовать лучшие технологии и способы для достижения целей. Социальные сети стали неотъемлемой частью или составляющей современного общества, поэтому именно сейчас преподаватели и ученые прикладывают все усилия, чтобы использовать их преимущества и возможности.

Ключевые слова: информационные технологии, социальные сети, доступность, новые возможности, обучение.

The process of learning always demands for changes and improvements. Education is the process which tries to use only the best technologies and means for achieving the goals. Social networks are a very important and vital part of the modern society. Teachers and scientists do their best in using social network's advantages and opportunities.

Key words: informational technologies, social network, accessibility, new opportunities, learning.

Постановка проблеми. Сучасний світ постійно рухається, змінюється, перетворюється та удосконалюється. Те, що 30-40 років навіть уявити було важко – стає нашим сьогоденням. Розвиток зараз означає не тільки і не стільки удосконалення навичок, але й вміння слідкувати за та наслідувати сучасні інформаційні техніки та технології. Система освіти відчуває та зазнає багатьох трансформацій і змін.

Саме зараз дуже важливо вміло перетворити сучасні інформаційні ресурси та інформаційно-комунікативні технології на ресурс освітнього процесу. [3] Інформаційний потік впливає не лише на інтереси (що вивчати?) та потреби (для чого вивчати?), але й на засоби та стратегії (як вивчати? та як навчати?).

Спілкування і взаємодія викладача та учня (студента) набувають нових форм і можливостей. Сучасні інформаційні технології мають свій вплив та наслідки в освітньому процесі, торкаючись виховної, учбової, методичної та організаційної сфер діяльності. Технології стають потужним інструментом, використання якого має бути ретельно спланованим та прорахованим.

Освітній процес обов'язково націлений на результат. Важливо вміло і своєчасно користуватися технологіями, щоб допомогти, а не нашкодити, чи розтягти учбову діяльність.

Аналіз досліджень та публікацій.

Одним з найпопулярніших інструментів інформаційних технологій є соціальні мережі (англ. social networks). Вперше цей термін був використаний соціологом Джеймсом Барнсом в 1954 році [6], тобто ще задовго до появи Інтернету. Барнс використав такий термін при написанні книги, але тоді словосполучення «соціальні мережі» не мало нічого спільного з сучасним його значенням. Але пояснення, яке тоді додав соціолог є актуальним і зараз. Він написав, що «социальная сеть – это нечто, что объединяет группы людей по интересам» [6].

В 1995 році Ренді Конрад створив першу соціальну мережу в сучасному розумінні – Classmates.com. [4]. Концепція виявилася дуже вдалою та зручною, тому можна вважати, що саме з цього періоду починається бурхливий розвиток соціальних мереж в Інтернеті.

Багато науковців зверталось до вивчення соціальних мереж, їх ролі та впливу на суспільство. Широковідомі роботи Абрамова Р.Н., Градосельської Г.В., Мальцева А.Д., Романовського Н.В., Пригожина І.Г., також слід згадати праці Р. Мертон, П. Бурдьє, Е. Тоффлера, П. Холланда [2], Г. Зиммеля, Е. Дюркгейм, Б. Веллмана, Д. Уайта та Х. Уайта.

Виклад основного матеріалу. Всі вже звикли до того, що навчальний процес змінюється разом з нашим суспільством, використовуючі

його досягнення та напрацювання. Змінюється темп життя, потреби суспільства і бізнесу, можливості науки і практика. Людина, яка є безпосереднім учасником цих змін, відчуває нові вимоги до себе, свого життя та освіти. Новітні технології торкаються не тільки нашої роботи чи повсякденного життя, вони вже стали невід'ємною складовою нашої освіти.

Кожна людина є користувачем Інтернет технологій. Виникає багато питань про вплив Інтернет ресурсів на людину та її життя – кожен має свою думку і ставлення до цього, але всі згодні з тим, що вплив, таки, є.

Ці факти підтверджуються дослідженнями, які показують, що в 2015 році 42,5 % українців у віці 18 років і старше майже кожен день користуються інтернетом, а ще 17 % - декілька разів на тиждень. [5] Інтернет технології допомагають задовольняти різні потреби, але згідно даних того ж видання 36% українців отримують інформацію з інтернету, а ще 32 % користуються для цього саме соціальними мережами.

Отже, якщо сучасна людина витрачає значну частину свого часу, користуючись соціальними мережами, то викладачі можуть задіяти цей простір й в освітній системі. Для цього розглянемо основні принципи соціальних мереж:

- спорідненість – можливість вказати бажану інформацію про себе і знайти людей, які поділять ваші інтереси або є близькими для вас за певними ознаками;
- спілкування – можливість окреслити (розширити або обмежити) коло людей для спілкування (дружне, професійне, приватне);
- присутність – можливість не втрачати, чи не переривати процес спілкування, ведення діало-

гу «в реальному часі»;

- відношення – соціальний статус чи посада можуть не впливати на процес спілкування чи взаємодії;
- групування – можливість для об'єднання людей, груп, класів за окремими потребами чи інтересами;
- обмін – зручний інструмент для розповсюдження інформації, відео та аудіо матеріалів будь-яких розмірів чи об'ємів;
- вільний доступ – «вхід та вихід» за бажанням учасника процесу.

Досвід використання соціальних мереж та ресурсів закордонних колег можна побачити в звітах, які готуються на основі анкетування. Згідно соціопитування проведеного Джейн Харт (Jane Hart) Top 100 tools 2015 [7] (Про 100 найкращих інтернет інструментів 2015 року) зазначаємо наступне – перше місце займає Twitter через зручність для професійного спілкування, он-лайн розмов та проведення конференцій.

На другому місці знаходиться YouTube. Для навчання цей ресурс надає найкращий доступ для безкоштовних відео матеріалів, а також дає можливість знайти, розповсюдити чи використати будь-яке відео.

П'яте місце належить Power Point. Цей ресурс широко використовується для створення високоякісних слайдів та презентацій, графіків та інших матеріалів, необхідних для онлайн освіти, дозволяє розробляти свої матеріали або користуватися безкоштовними шаблонами.

Facebook займає сьоме місце і вважається найкращою та найзручнішою мережею для спілкування з великою кількістю користувачів.

Skype (дев'яте місце) є безкоштовним засобом, який дозволяє розши-

рити кордони спілкування, підходить для приватних розмов або командного спілкування. Дуже часто використовується для вивчення іноземних мов, через простоту та доступність.

Wikipedia займає дванадцяте місце в цьому дослідженні. Не зважаючи на велику кількість нових ресурсів та мереж, вона все ще залишається найзручнішою для отримання загальних знань про будь-який об'єкт чи поняття.

Але є й такі мережі, які повинні швидко змінюватись чи вдосконалюватись, щоб залишатися актуальними. Moodle давно з'являється в рейтингах, але з часом поступово втрачає свої позиції через високу конкуренцію і зараз займає лише п'ятнадцяте місце. Тим не менш студент вважають Moodle зручним та добре наповненим ресурсом для вивчення обраних курсів.

Все більшої популярності набувають курси на платформі Coursera (сорок четверте місце в рейтингу). Університети з задоволенням використовують запропоновані на платформі можливості для створення та проведення своїх курсів.

Різноманіття соціальних мереж, платформ та ресурсів дає можливість говорити про певні переваги, які є дуже корисними для використання в навчальному процесі, а саме:

- більшість соціальних мереж є безкоштовними, що робить їх доступними для ширшого кола користувачів (викладачів та учнів/студентів);
- учні/студенти вже зацікавлені у використанні соціальних мереж, тому завдання викладача трохи спрощується, не має необхідності агітувати до відвідання, бо студент вже є членом тієї спільноти [1];
- процес навчання поєднується з набуттям навичок оволодіння

засобами та способами спілкування онлайн;

- дозволяють всім учасникам бути в курсі новин та будь-яких змін, що можуть вплинути на процес навчання/спілкування;
- швидкість розповсюдження інформації в соціальних мережах важко переоцінити;
- доступ до пропущеного матеріалу;
- можливість без перешкод (обмеження в часі, різна швидкість сприйняття, будь-яка частина доби, сором'язливість та інше) повертатися до потрібного матеріалу;
- властивість збереження необхідних матеріалів доступними без потреби їх роздруковувати та інше.

Проте однією з найбільших проблем використання соціальних мереж в навчальному процесі вважають знеособлення процесу спілкування та навчання. Через цей фактор важко говорити про індивідуальний підхід в навчанні, враховувати певні особливості. Учням/студентам інколи стає не можливо виявляти себе як особистість. Викладач при такому спілкуванні під час навчання відіграє значущу роль, бо від вдало обраного «тону» може залежати результат всього процесу/курсу. Водночас, така форма навчання стає гарною альтернативою для людей з певними вадами чи психологічними проблемами.

Висновки. Як і будь-яке нововведення використання інформаційних технологій, а саме соціальних мереж викликає багато спорів та обговорень. Важливість соціальних мереж для навчання та розвитку людини та суспільства ще не досконало вивчена.

Соціальні мережі, як суспільне явище, мають свої позитивні та негативні

характеристики. Серед позитивних окремо виділяються доступність та швидкість, що безумовно спрощує, прискорює, урізноманітнює, вдосконалює та покращує процес навчання. Скептики говорять про цілковите «затурення» у віртуальний світ, яке сприяє втрачання навичок живого спілкування та розвитку асоціальності.

Але всі погоджуються, що багато в

цьому процесі залежить від керівника/викладача, його вмінні вдало та своєчасно поєднувати різні види діяльності та форми навчання. Отже, майстерність поєднувати сучасні технології з корисним досвідом минулих поколінь і є тим скарбом, яким має оволодіти кожен викладач, зміло користуючись перевагами і зводячи до мінімуму недоліки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Домарева Є.В., Димова К.Б., Зозулина Ю.Е. Социальные сети как средство модернизации образовательного процесса./ Научное сообщество студентов XXI столетия. Гуманитарные науки. XXVIII международная научно-практическая конференция. №1(28) [Электронный ресурс]. URL: [http://sibac.info/archive/guman/1\(28\).pdf](http://sibac.info/archive/guman/1(28).pdf).
2. Исаев Б.А. Социология краткий курс. [Электронный ресурс]. URL:http://www.k2x2.info/obshchestvoznaniye/sociologiya_kratkii_kurs/index.php.
3. Клименко О.А. Социальные сети как средство обучения и взаимодействия участников образовательного процесса. / Теория и практика образования в современном мире: материалы международной науч. конф. (г. Санкт-Петербург, февраль 2012). – СПб. Реноме. – 2012. – с.405-407.
4. Все о социальных сетях. Влияние на человека. [Электронный ресурс]. <http://secl.com.ua/article-vse-o-socialnyh-setjah-vlijanije-na-cheloveka.html>
5. Самые популярные соцсети среди украинцев. [Электронный ресурс]. <http://biz.liga.net/ekonomika/telekom/novosti/3405712-nazvany-samyie-populyarnye-sotsseti-sredi-ukraintsev.htm>
6. Социальные сети. [Электронный ресурс]. <http://www.executive.ru/wiki/index.php>
7. Jane Hart Survey. [Электронный ресурс]. Access at <http://c4lpt.co.uk/top100tools/>

TRANSLITERATION OF RESOURCES:

1. Domareva E.V., Dymova K.B., Zozulina Y.E. Socialnye seti kak sredstvo modernizacii obrazovatel'nogo processa. / Nauchnoe soobshchestvo studentov XXI stoletia. Gumanitarnye nauki. XXVIII mezhdunarodnaia nauchno-practicheskaiia konferenciia. - №1(28) [Elektronnyi resurs]. URL: [http://sibac.info/archive/guman/1\(28\).pdf](http://sibac.info/archive/guman/1(28).pdf).
2. Isaev B.A. Sociologiya kratkiiy kurs. [Elektronnyi resurs]. URL:http://www.k2x2.info/obshchestvoznaniye/sociologiya_kratkii_kurs/index.php.
3. Klimenko O.A. Socialnye seti kak sredstvo obucheniia i vzaimodeystviia uchastnikov obrazovatel'nogo processa. / Teoriia i praktika obrazovaniia v

- sovremennom mire: materialy mezhdunarodnoiy nauch. konf. (g. Sankt-Peterburg, fevral 2012). – SPb. Renome. - 2012. – p.405-407.*
4. Vse o socialnyh setiah. Vliianie na cheloveka. [Elektronnyiy resurs]. <http://secl.com.ua/article-vse-o-socialnyh-setjah-vlijaniye-na-cheloveka.html>
 5. Samye populiarnye socialnye seti sredi ukraincev. [Elektronnyiy resurs]. <http://biz.liga.net/ekonomika/telekom/novosti/3405712-nazvany-samye-populyarnye-sotsseti-sredi-ukraintsev.htm>
 6. Socialnye seti. [Elektronnyiy resurs]. <http://www.executive.ru/wiki/index.php>
 7. Jane Hart Survey. [Elektronnyiy resurs]. Access at <http://c4lpt.co.uk/top100tools/>